

Ventas upju baseinu apgabalu konsultatīvās padomes sēde

PROTOKOLS

Ventspils

2007. gada 5. decembrī

Sēdē piedalās:

Ventas upju baseinu apgabala konsultatīvās padomes locekļi:

Ministriju pārstāvji:

Inguna Pļaviņa – Valsts vides dienesta Ventspils reģionālā vides pārvalde

Andis Strungs – Liepājas reģionālā vides pārvalde

Irēna Vinogradova – Sabiedrības veselības aģentūras Ventspils filiāle

Roberts Meijers – Ekonomikas ministrijas Enerģētikas departamenta pārvalde

Inga Tapiņa – Reģionālās attīstības un pašvaldības lietu ministrijas Teritoriju plānojumu departaments.

Plānošanas reģionu attīstības padomju pārstāvji:

Arturs Cīrulis – Vārves pagasta padome

Ārijs Sproģis – Brocēnu novada dome

Virma Poga – Sabiles novada dome

Armands Pužulis – Rīgas plānošanas reģiona attīstības padome

Nevalstisko organizāciju pārstāvji:

Zaiga Gavriļova – Ventspils biedrība „Zaļā nagla”

Elīta Kalniņa – Vides aizsardzības klubs

Gunta Birzniece – biedrība „Bārtava”

Citi pārstāvji:

Aija Ofkante – Ventspils reģionālā Vides pārvalde

Ieva Zēfelde

Edijs Orlovskis

LVGMA pārstāvji:

Andris Tihomirovs

Linda Bušmane

Evita Lapa

Sēdes sākums 14:00

Sēdes norise

Sēdes atklāšana (Padomes priekšsēdētāja I. Pļaviņa).

Padomes priekšsēdētāja **I. Pļaviņa** atklāj padomes sēdi. Sakarā ar to, ka uz sēdi nav ieradušies pārstāvji no Lietuves puses, tad darba kārtības jautājums par sadarbību ar Lietuvu upju baseinu apsaimniekošanā tiek svītrots no darba kārtības.

Upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plānu izstrāde. 2007. g. paveiktais (E. Lapa, LVĢMA).

E. Lapa uzstājas ar prezentāciju par upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plānu izstrādi 2007. g. Ievadā Tiek norādīts, ka visos upju baseinu apgabalos ir izdalīti apakšbaseini, kā arī veiktas izmaiņas ūdensobjektu robežās. Ventas upju baseinu apgabalā ir seši apakšbaseini: Mazo upju baseini starp Ventu un Lielupi, Abavas sateces baseins, Mazo upju baseini starp Liepājas kanāla baseinu un Ventu, Ventas baseins, Liepājas ezera kanāla baseins un Baseini no Lietuvas robežas līdz Liepājas ezera kanāla baseinam. Katram apakšbaseinam ir sagatavots fiziogēogrāfiskas raksturojums, kas sevī ietver informāciju par apakšbaseina novietojumu, reljefu, klimatiskajiem apstākļiem, informāciju par augsnēm un dabas resursiem. Katram apakšbaseinam ir sagatavots sociālekonomiskais raksturojums, kas sevī ietver informāciju par administratīvo iedalījumu, iedzīvotāju skaitu, iedzīvotāju blīvumu un lielākās apdzīvotās vietas, iekšzemes kopprodukta analīzi, galvenajiem zemes lietojuma veidiem, pievienotās vērtības analīzi pa nozarēm, nodarbinātības rādītāju analīzi pa nozarēm, bezdarba līmeņa analīzi, ienākumu līmeņu analīze, salīdzinājums ar vidējo ienākumu līmeni reģionā. Veikta arī ekonomiskās nozīmības analīze rūpniecības un tūrisma nozarēm apakšbaseinos, raksturots teritorijas plānošanas process un kopsavilkums par būtiskām slodzēm virszemes ūdeņos. Piesārņojuma aprēķināšana ūdensobjektos tiek veikta izmantojot *Mass Balance* modeli, kurš ļauj noteikt svarīgākos piesārņojuma izcelsmes avotus. Aprēķinos ņemti vērā ne tikai zemes lietojuma veidi, bet arī punktveida slodzi ietekmējošie faktori. Modelis ļauj novērtēt situācijas izmaiņas uz 2015. gadu. Prezentācijā skatīti arī iespējamie papildu pasākumi pēc nozarēm (lauksaimniecība, mežsaimniecība, piensaimniecības fermām, rūpniecībai u.c.), kuru izvēlei tiek pielietots ECOLAS modelis. Prezentācijas noslēgumā kā piemērs tiek prezentēts *Mass Balance* modeļa un pasākumu pielietojums Ludzas upes baseinā, kurā ietilpst trīs ūdensobjekti. Pēc Ludzas upes baseina parauga plānots veikt aprēķinus arī Ventas upju baseinu apgabalā ietilpstošajos ūdensobjektos.

Diskusijā par Ventas upju baseinu **E. Kalniņa** uzdot jautājumu cik šobrīd ir stipri pārveidoto ūdensobjektu. **E. Lapa** atbild, ka Ventas upju baseinu apgabalā ir seši stipri pārveidotie ūdensobjekti, kuriem netiks piemērotas augstas prasības tieši šī objekta statusa dēļ. **A. Ofkante** interesējas kādi dati tiek ņemti pie aprēķinu sastādīšanas. **L. Bušmane** atbild, ka darbā pie apsaimniekošanas plānu izstrādes tiek izmantoti LVĢMA pieejamie dati par vides informāciju (nr. 2 – Ūdens atskaites u.c.), dati, kurus sniedz pašvaldības izstrādājot savus teritorijas plānojumus, jo šajā procesā pašvaldībām ir jāsniedz informācija arī LVĢMA atzinuma saņemšanai. Izmantoti arī Centrālās statistikas pārvaldes dati, kā arī informācija no citām valsts institūcijām. **A. Strungs** norāda, ka nav precīzs apakšbaseina nosaukums „Liepājas ezera kanāla baseins”, jo Liepājas ezers nav saistīts ar kanālu. Šim apakšbaseinam būtu nepieciešams cits nosaukums. **A. Pužulis** interesējas kā tika veidotas kopējās izmaksas Ludzas upes projektam. **E. Lapa** atbild, ka kopējās projekta izmaksas tiek veidotas no katra atsevišķa pasākuma izmaksām. Konkrētajā gadījumā lielākās izmaksas sastāda mēslu krātuvju izveide un uzturēšana. Pēc šīs metodes pasākumu izmaksas tiks aprēķinātas arī pārējos ūdensobjektos, ņemot vērā to kurā pašvaldībā tie atradīsies.

2007. g. rudenī veiktās sabiedrības anketēšanas par būtiskiem ūdenssaimniecības jautājumiem rezultāti. Sabiedrības līdzdalības pasākumi

upju baseinu apsaimniekošanas plāna izstrādē 2008. g.. (A. Tihomirovs, LVGMA).

A. Tihomirovs prezentē padomes locekļiem plānotos sabiedrības līdzdalības pasākumus upju baseinu apsaimniekošanas plāna izstrādē 2008. g. Ievadā tiek sniegts ieskats 2007. g. septembrī veiktās anketēšanas par būtiskiem ūdens apsaimniekošanas jautājumiem rezultātiem. Anketēšana tika veikta pēc vairākpakāpju stratificētās nejaušās izlases metodes, kur 1004. respondenti tika atlasīti proporcionāli pēc to dzīvesvietas upju apakšbaseinu teritorijās. Līdz ar to Ventas upju baseinu apgabalā tika aptaujāti 175 respondenti. Sākumā skatīts jautājums par izlases raksturojumu, kas sevī ietver demogrāfiskos rādītājus (dzimums, vecums, ienākumu līmenis, izglītības līmenis, valoda). Pie ūdens izmantošanas veidi visbiežāk pieminēti varianti: mājsaimniecības vajadzībā, dzeršanai un peldēšanai. Tāpat norādīts ūdens piemērotība dažādiem mērķiem, kur respondenti atzinuši, ka ūdens vislabāk izmantojams dārzam, braukšanai ar laivām un atpūtai ūdens tuvumā. Kā galvenos ūdens piesārņotājus respondenti norādījuši: atkritumu izgāztuves, rūpniecību un būvniecības attīstību. Respondenti tika lūgti atbildēt uz jautājumu kas viarētu uzlabot ūdens kvalitāti vislabāk. Visbiežāk tika minēta jauna notekūdeņu attīrīšanas stacija, apkārtnes sakopšanas pasākumi un videi „draudzīgas” sadzīves ķīmijas izmantošana. Ventas upju baseinu apgabalā iedzīvotāju interese par papildus informāciju par ūdens apsaimniekošanas jautājumiem bija viszemākā, jo tika 33.2 % respondentu no Ventas baseina ir ieinteresēti papildus informācijas saņemšanā, kur kā vēlmais informācijas avots ir raksti vietējā presē, televīzija, radio un internets. Mazāka ir respondentu gatavība dalīties ar savu viedokli, zināšanām par ūdens apsaimniekošanas jautājumiem. Ventas baseinā šis rādītājs ir 22.3 %. Kā populārākie veidi aktīvai līdzdalībai tiek minēti piedalīšanas aptaujās, publiskajās debatēs, kā arī sarakstes veidā. Runājot par nākamā gada plāniem, **A. Tihomirovs** norāda, ka būtiskākais uzdevums būs upju baseinu apgabalu apsaimniekošanas plānu saskaņošana ar visām ieinteresētajām pusēm. Kā viens no pamatnosacījumiem ir šo apsaimniekošanas plānu brīva pieeja. Līdzīgi kā citās jomās, kurās tiek izstrādāti apsaimniekošanas plāni, arī upju baseinu apsaimniekošanas plāni tiks nosūtīti un būs pieejami attiecīgajās institūcijās. Plāni būs pieejami arī internetā, LVGMA mājaslapā. Kā nozīmīgs punkts ir minams ne tikai pats apsaimniekošanas plāns, bet arī informācija par šo plānu, kura būtu viegli saprotama ikvienam interesantam. Lai īstenotu šo mērķi, ir plānots izdot informatīvu izdevumu par apsaimniekošanas plāniem, to saturu un mērķiem. **A. Tihomirovs** informē padomes locekļus, ka iepriekšējās sēdēs Gaujas, Lielupes un Daugavas upju baseinu apgabala konsultatīvās padomes atbalstījušas ideju izveidot darba grupu, kuras izdevums būs saskaņot šī izdevuma atsevišķus punktus, kuri attiecas uz ieinteresēto pušu noteikšanu, kā arī to kādi būtiskākie jautājumi būtu jāiekļauj katrai no šīm grupām, skaidrojot plāna ieguvumus un zaudējumus. Sabiedriskajai apspriešanai apsaimniekošanas plāni tiks nodoti 2008. gada pirmajā pusē. Tamdēļ šobrīd visās upju baseinu apgabala konsultatīvajās padomēs, piedaloties dažādu interešu grupu pārstāvjiem, ir nepieciešams izdiskutēt efektīvākos sabiedrības iesaistīšanas pasākumus, kuri dotu optimālāko risinājumu, lai informētu ieinteresētās puses par plāna darbības principiem, kā arī aktīvi iesaistoties otrajām pusēm, tiktu saskaņoti paši apsaimniekošanas plāni.

Komentējot anketēšanas rezultātus **I. Pļaviņa** norāda, ka anketēšana skaidri parāda sabiedrības izpratnes līmeni par atsevišķiem jautājumiem. Kā piemērs tiek minēts piesārņojums no lauksaimniecības. Kā redzams no datiem par Ludzas upes baseinu, tad lauksaimniecības radītais piesārņojums ir visnozīmīgākais, kamēr aptaujās cilvēki

lauksaimniecību kā būtisku piesārņotāju min 35.3 % respondentu. **I. Tapiņa** atzīmē, ka būtu nepieciešams izmantot šīs aptaujas rezultātus, lai palielinātu sabiedrības izpratni par būtiskākajiem piesārņotājiem. **Z. Gavrilova** interesējas kā izmantojami šīs anketēšanas rezultāti. **A. Tihomirops** skaidro, ka anketēšanā iegūtie rezultāti ir brīvi pieejami un tos pēc saviem ieskatiem var izmantot jebkurš interesents. Savukārt LVGMA šie dati tiks izmantoti, strādājot pie sabiedrības informēšanas un iesaistīšanas pasākumiem attiecībā uz apsaimniekošanas plānu izstrādāšanu un ieviešanu. **E. Kalniņa** papildina, ka ir svarīgs informācijas avots pie sabiedrības informēšanas ir reģionālā prese. Tiek minēts, ka labs veids kā izplatīt informāciju reģionālajā presē ir tikšanās ar rajonu laikrakstu žurnālistiem, kuras laikā tiek vienkāršā valodā pasniegts būtiskākais par ūdens apsaimniekošanu, apsaimniekošanas plāniem. **E. Kalniņa** norāda, ka ir nepieciešams, lai apspriešanā tiktu iesaistīti arī uzņēmēji. Diskusijas noslēgumā **A. Tihomirops** informē padomes locekļus, ka nākamā sēde sagaidāma nākamā gada vidū, kad tiks apspriests Ventas upju baseinu apgabala apsaimniekošanas plāna uzmetums.

Sēdes noslēgums.

Padomes priekšsēdētāja **I. Pļaviņa** pateicas visiem klātesošajiem par dalību sēdē un sēde tiek slēgta.

Sēdes noslēgums 15:10

Protokolēja: _____
(L. Bušmane)